

Тайтөбе ауылының жалпы орта білім беретін мектебі

БЕКІТЕМІН:

Мектеп директоры:

Г.С. Аманжол

КЕЛІСЕМІН:

Оқу ісінің орынбасары

К.Ш. Татиева

(қолы)

« 28 » тамыз 2026 жс

КЕЛІСЕМІН:

Ғылыми-әдістемелік

жұмыс орынбасары

С.Б. Өміртаева

(қолы)

« 28 » тамыз 2026 жс

ӘБ ОТЫРЫСЫНДА ҚАРАЛДЫ:

Хаттама № 1

ӘБ жетекшісі

А.К. Жилкибаева

(қолы)

« 28 » тамыз 2026 жс

факультатив

КҮНТІЗБЕЛІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЛАУ

Мұғалім: Абдырахманова Г.Т.

Сыныбы: 5Ә, 6А, ӘБ, 7А, ӘБ, В

Пәні: Конституция негіздері

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7-сыныптарына арналған «Конституция негіздері» курсының үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7-сыныптарына арналған «Конституция негіздері» курсы бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген.

2. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7-сыныптарына арналған «Конституция негіздері» курсының бағдарламасы білім алушыларды Қазақстан Республикасы Конституциясының негізгі ережелерімен таныстыру, құқықтық сауаттылық пен құқықтық мәдениетін және оны күнделікті өмірде қолдану дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

3. Бағдарламаны әзірлеуде мемлекеттік саясаттың стратегиялық бағдарлары, соның ішінде Қазақстан Республикасы Президентінің «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты Жолдауының негізгі идеялары басшылыққа алынды.

4. Бағдарлама мазмұны 5-7-сынып білім алушыларының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкес, практикаға бағытталған оқыту қағидаттары негізінде жүйелі түрде құрылып, функционалдық сауаттылықты, сыни ойлауды және құқықтық білімді күнделікті өмірде қолдану дағдыларын дамытуға бағытталған.

5. Курстың мақсаты: білім алушыларда базалық құқықтық білімді, Қазақстан Республикасы Конституциясына құрметпен қарауды, құқықтық мәдениет пен жауапкершілікке негізделген азаматтық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

6. Курстың міндеттері:

1) білім алушыларға Конституция, адам құқықтары мен міндеттері туралы базалық білім беру, заң мен тәртіп қағидаттары туралы түсінік қалыптастыру;
2) өмірлік жағдайларға талдау жасай алу дағдыларын қалыптастыру және Конституция нормаларын күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету;
3) заңды құрметтеу, заң нормаларын орындау, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік сезімін және цифрлық ортада қауіпсіз мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға тәрбиелеу.

4) Қазақстан Республикасы Конституциясының негізгі ережелерін зерделеуде цифрлық ресурстарды, оның ішінде жасанды интеллект құралдарын құқықтық мәдениетті сақтау, этикалық құндылықтарды қастерлеу арқылы сыни тұрғыдан қолдану дағдыларын қалыптастыру;

5) ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылардың тең дәрежеде білім алуына қол жеткізуі үшін жағдай жасау.

7. Курстың мазмұны білім алушылардың бойында «Адал азамат» құндылықтарын («Тәуелсіздік және Отаншылдық», «Бірлік және Үлгілік», «Әділдік және Жауапкершілік», «Заң мен Тәртіп», «Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік», «Жасампаздық және Жаңашылдық») қалыптастыруға және мемлекеттік Егемендік пен Тәуелсіздікті қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын сақтау, еңбексүйгіштік пен прогреске ұмтылуды дәріптеу, білім мен ғылымды дамыту, экологиялық мәдениетті қалыптастыру, тарихи-мәдени мұраны сақтау және ұлттық мәдениетті қолдау қағидаттарын іске асыруға бағытталған.

5 «Ә» сынып

№	Сабақтың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Практикалық тапсырма	Сағат саны	Уақыты	Ескерту
1	Конституция дегеніміз не?	Конституцияның мемлекеттің негізгі заңы ретіндегі ерекшеліктерін түсіндіру	«Білім қоржыны» әдісі: сынып топтарға бөлінеді, әр топ ережелер жиынтығын алады, ішінен ең маңызды бес ережені тандап, постерге жапсырады және өз тарапынан екі ережемен толықтыру	1	08.09	
2	Мемлекеттік рәміздерге қалай құрмет көрсетеміз?	Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздерін қолдану тәртібін түсіндіру	Пазлдарды құрастырып, рәміздердің мағынасын түсіндіру	1	06.10	
3	Конституцияда кепілдік берілген жеке құқықтарым қандай?	Конституция мен заңнамада кепілдік берілген баланың жеке құқықтарына мысалдар келтіру	Қолжетімді цифрлық құралдарды (мысалы, графикалық редакторларды немесе кескін генераторларын) пайдалана отырып, «Менің жеке құқықтарым» тақырыбында постер жасау	1	03.11	
4	Мен - білім алу құқығымды қалай жүзеге асырамын?	Білім алушының білім алу құқығын нақты өмірлік жағдаяттар (мысалдар) негізінде түсіндіру	Тақырыпқа сәйкес кейстерді оқиды, жұпта талқылайды және жағдаяттың Конституцияға сәйкес шешімін ұсыну	1	08.12	
5	Мемлекетті кім басқарады?	Қазақстан Республикасының негізгі билік органдарын анықтау, қысқаша сипаттама беру	Қазақстан Республикасының негізгі билік органдарының сызбасын, инфографика толтыру	1	05.01	
6	Әділ сот қалай жүзеге асады?	Қазақстан Республикасының сот органдарын атап, оларға қысқаша сипаттама беру	Сот процесі туралы бейнероликті көріп, жұмыс парағын толтыру және сот отырысына қатысушыларды анықтау	1	08.02	
7	Менің мектептегі құқықтарым мен міндеттерім қандай?	Мектептегі өз құқықтары мен міндеттері туралы ақпараттық материал әзірлеу	«Менің құқықтарым мен міндеттерім» тақырыбына (цифрлық құралдарды қолданып) комикс құрастыру	1	09.03	
8	Мен табиғатты сақтауға қалай көмектесе аламын?	Адам әрекетінің табиғатқа әсерін анықтау; күнделікті өмірде экологиялық мәселелерді шешу жолдарын ұсыну	«Табиғатты қорғаудың 10 қарапайым ережесі» (суреттерді немесе фотосуреттерді пайдаланып) жадынама құрастыру	1	06.04	
9	Қорытынды викторина «Конституция білгірлері»	Базалық түсінікті көрсету: құқықтар мен міндеттерді атау, рәміздерді тану, Конституцияның маңызын түсіндіру	Қолжетімді цифрлық платформаларды пайдалана отырып, командалық викториналарға қатысу	1	04.05	

6 «А», «Ә» «Б» сынып

№	Сабақтың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Практикалық тапсырма	Сағат саны	Уақыты «А»	Уақыты «Ә»	Уақыты «Б»	Ескерту
1	Неліктен Конституция басқа заңдардан жоғары тұрады?	Конституцияның үстемдігі қағидатын түсіндіру	Пирамиданы толтыру. Берілген нормативтік құжаттарды маңыздылық дәрежесі (занды күші) бойынша орналастыру: 1. ҚР Конституциясы 2. ҚР Азаматтық кодексі 3. Мектеп жарғысы 4. Әкімдік қаулы 5. Білім туралы заң	1	08.09	03.09	01.09	
2	«Заң мен тәртіп» қағидаты нені білдіреді?	Мектеп ережелері мен жол қозғалысы ережелерінің мысалында заңдылық пен құқықтық тәртіпті сақтаудың қажеттілігін түсіндіру	«Заң және ережелер» жағдаяты (кейсі). Жағдаятты талдау, заң мен ережелерді сақтамаудың құқықтық салдарын дәлелдеу	1	06.10	08.10	05.10	
3	Мен өзімнің құқықтарымды қалай жүзеге асыра аламын?	Нақты өмірлік жағдайларда сөз және ар-ождан бостандығы құқықтарының жүзеге асырылуына мысалдар келтіру	Сөз бостандығы мен ар-ождан бостандығына қатысты кейстерді талдау, «Жағдаят – құқық – түсіндірме» кестесін толтыру	1	03.11	05.11	02.11	
4		Тұлғаның жеке басына қол сұғылмаушылық және еркін жүріп-тұру құқықтарының жүзеге асырылуына мысалдар келтіру	Жеке өмірге қол сұқпаушылық және жүріп-тұру еркіндігіне қатысты кейстерді талдау, кестені толтыру	1	08.12	10.12	07.12	
5	Мемлекет қалай басқарылады?	Қазақстан Республикасының мемлекеттік билік органдарының (Президент, Құрылтай, Үкімет) қызметтерін ажырату	«Ашық микрофон» әдісі, Білім алушылар билік органдарының бірінің қызметін қысқаша таныстырады. Сыныптастары жауабын толықтырады және сұрақ қояды.	1	05.01	07.01	05.01	
6		Қазақстан Республикасының сот жүйесі қызметтерін ажырату	«Аквариум» тәсілі (әдісі) Ішкі шеңбер мемлекеттік биліктің негізгі органдарының қызметін талқылайды, ал сыртқы шеңбер олардың ақпаратын талдап, толықтырады.	1	08.02	04.02	08.02	
7	Әлеуметтік желілерде дұрыс әрі заңға сай қалай әрекет ету керек?	Әлеуметтік желілердегі мінез-құлық ережелері мен жарияланымдардың салдарын анықтау	қысқа оқу бейнероликтері негізінде интернеттегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері туралы жадынама құрастырады	1	09.03	04.03	15.03	
8	Адам денсаулығы үшін қоршаған ортаны қорғауды қалай қамтамасыз ете аламыз?	Экологиялық бағдарламалар, және жеке жауапкершілік негізінде азаматтардың денсаулығын сақтау құқығының жүзеге асырылуын мысалдар арқылы көрсету	Жергілікті экологиялық мәселе және оны шешу тәсілдері туралы қысқаша хабарлама (немесе плакат) дайындайды	1	06.04	08.04	05.04	
9	«Заң мен тәртіп» қорытынды практикумы	Жағдаяттық тапсырмаларды шешуде құқықтық және функционалдық сауаттылық дағдыларын қолдану	«Заңдарды сақтау неліктен маңызды?» тақырыбындағы пікірталасқа немесе «Құқық бұзушыға қатысты сот» рөлдік ойынына қатысады	1	04.05	06.05	03.05	

7 «А», «Ә», «Б», «В» сынып

№	Сабақтың тақырыбы	Оқу мақсаттары	Практикалық тапсырма	Сағат саны	Уақыты «А», «Ә»	Уақыты «Б»	Уақыты «В»	Ескерту
1	Конституция билікті асыра пайдалануға қалай жол бермейді?	Қазақстан халқы – мемлекеттік биліктің бірден-бір бастауы екенін және бұл қағидаттың билікті теріс пайдаланудың алдын алудағы рөлін түсіндіру	«Жауапты азамат болу дегеніміз не?» немесе «Билік халыққа қалай қызмет етуі керек?» тақырыптарында қысқаша жазба тапсырма немесе эссе жазады	1	04.09	09.09	08.09	
2	Билікті тармақтарға бөлу қағидаты. қалай жұмыс істейді?	Мемлекеттік биліктің заң шығарушы, атқарушы және сот тармақтарына бөліну қағидатын түсіну	«Мемлекеттік билік тармақтары» сызбасын тиісті органдар мен олардың негізгі қызметін көрсете отырып толтырады	1	02.10	07.10	06.10	
3	Кінәсіздік презумпциясы қағидаты қалай қолданылады?	Құқықтық жағдаяттарды талдау барысында кінәсіздік презумпциясы қағидатының қолданылуын түсіндіру	«Детективтер айғақтар іздейді» рөлдік ойын	1	06.11	04.11	03.11	
4	Сотта кінәсіздік презумпциясы қағидаты қалай қолданылады?	Құқықтық жағдаяттарды талдау барысында кінәсіздік презумпциясы қағидатының қолданылуын сипаттау	Кейстерді шешу: білім алушылар жағдаят жазылған карточканы алады. Тапсырма: кінәсіздік презумпциясы принципінің бұзылған-бұзылмағанын анықтау, дәлелдер келтіру.	1	04.12	09.12	08.12	
5	Президенттің, Үкіметтің, Құрылтайдың және соттың құқықтық мемлекеттегі ролі қандай?	Құқықтық мемлекет құрудағы мемлекеттік билік органдарының маңызын анықтау	Шығармашылық тапсырма: «Биліктің визиттік карточкасы»	1	08.01	06.01	05.01	
6	Неліктен мемлекетте үш билік тармағы бар?	Билік тармақтарының өзара байланысын түсіндіру	Сынып билік тармақтары бойынша үш топқа бөлінеді.	1	05.02	10.02	08.02	
7	Өз құқықтарыңды заңды жолмен қалай қорғауға болады?	Нақты жағдаятта (мектепте, үйде, қоғамда) өз құқықтарын қорғау үшін мемлекеттік органдарға жүгіну алгоритмін құрастыру.	Мәселені шешу (мысалы, мектептегі құқықтардың бұзылуы жағдайында) бойынша іс-әрекеттердің қадамдық алгоритмін (чек-парақ) құрастырады Оған мектеп омбудсменінің, сенім телефоны 111-дің және сынып жетекшісінің байланыс ақпараттарын енгізеді.	1	05.03	10.03	09.03	
8	Қоршаған ортаға зиян келтірген адамдар заң алдында қандай жауапкершілікке тартылады?	Заңнаманың табиғат пен адам денсаулығын қорғаудағы ролін нақты мысалдар арқылы көрсету	Ұсынылған экологиялық құқық бұзушылықтарға қатысты кейстерді талдайды	1	02.04	14.04	06.04	
9	Құқықтық практикум: «Өзімнің құқығымды қорғаймын»	Құқықтық жағдаяттарды модельдеуде құқықтық және функционалдық сауаттылық дағдыларын қолдану	«Топжарған» – өтілген барлық тақырыптарды қорытындылауға арналған командалық ойын сабағы.	1	14.05	07.05	04.05	